

לקוטי תורה • שיר השירים • מאמר 39

ביאור הדברים ע"פ כי על כל כבוד חופה...

ביאור על "ועל כל כבוד חופה"

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/shir-hashirim/39](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/shir-hashirim/39)

1 ביאור הדברים ע"פ כי על כל כבוד חופה הנה כבוד תתאה הוא בחינת מלכות ונקרא כבוד הוי

ביאור העניין על פי הפסוק: "כי על כל כבוד חופה". הכבוד התחתון הוא בחינת מלכות, והוא נקרא "כבוד הוי",

כי הוי היינו זעיר וכבוד הוי הוא בחינת מלכות וברוך היינו מלשון ברכה ושפע והמשכה שיומשך לבחי' מלי' כבוד הוי ממקומו היינו חכמה עילאה אשר בחי' מלי' דבר ה' מקומה ושרשה מחי' ע [מחכמה עילאה]

שכן הוי היא ז"א, ו"כבוד הוי" הוא בחינת מלכות. "ברוך" הוא מלשון ברכה, שפע והמשכה: שתימשך לבחינת מלכות, "כבוד הוי", המשכה "ממקומו" — כלומר מחכמה עילאה; שכן מקומה ושורשה של בחינת מלכות, דבר הוי, הוא בחכמה עילאה,

כי אבא יסד ברתא ואבא הוא נקרא כבוד עילאה מקור השכל ונקרא משכיל כבוד חכמים ינחלו כבוד בגימטריא ל"ב נתיבות חכמה ונק' כבוד שהוא בחי' זיו יקריה שכן "אבא יסד ברתא". אבא נקרא הכבוד העליון, מקור השכל, והוא נקרא "משכיל": "כבוד חכמים ינחלו". בגימטריה, "כבוד" הוא ל"ב נתיבות חכמה; והוא נקרא כבוד מפני שהוא בחינת "זיו יקריה",

דהיינו ככרך המכריק בחי' התגלות שלמעלה מן ההשגה משא"כ בינה רחובות הנהר שהשכל בא בגדר השגה והרחבה.

כלומר, כמו הבזק ברק: בחינת גילוי שלמעלה מהשגה. לעומת זאת, בינה היא "רחובות הנהר", שבה השכל בא בגדרי השגה ובהתרחבות.

2 והנה ז"א ונוקבא הם ב' הפכים כי בחינת מלי' עיקר בנינה מן הגבורות קארי תדיר ולא שכיך למען יזמרך כבוד ולא ידום תשוקתה הכל למעלה מעלה בלהב השמימה כטבע האש שעולה למעלה.

והנה ז"א ונוקבא הם שני הפכים. שכן בחינת מלכות בנויה בעיקר מן הגבורות: "קוראת תמיד ואינה שוככת", "למען יזמרך כבוד ולא ידום". כל כיסופיה הם כלפי מעלה, מעלה מעלה, בלהב השמימה, כטבע האש העולה למעלה.

3 וז"א הוא רובו חסדים כנודע שז"א הוא מסוף עולמות הא"ס שהוא בחי' השפעת המאציל העליון במדה וגבול למקור דבי"ע היא המלכות ועמ"ש מזה בפ' תרומה בענין כרוב אחד מקצה מזה כו'

וז"א הוא בעיקר חסדים, כידוע. ז"א הוא מן הקצה של עולמות אין סוף, כלומר, בחינת השפעת המאציל העליון, במידה ובגבול, אל המקור של בי"ע, שהיא מלכות. וראו מה שנכתב על כך בפרשת תרומה, בעניין "כרוב אחד מקצה מזה" וכו',

בכדי להיות התהוות הנברא מוגבל במדה וגבול ואפי' [ואפילו] אברהם ומיכאל וכה"ג [וכהאי גוונא] נשמות ומלאכים היותר גדולים הרי עכ"ז [עם כל זה] השגתם מוגבלת שעד כאן ישיגו ולא יותר

כדי שהנברא יוכל להתהוות כשהוא מוגבל במידה ובגבול. וגם אברהם ומיכאל וכיוצא בהם, הנשמות והמלאכים הגדולים ביותר, אף על פי כן השגתם מוגבלת: עד כאן הם יכולים להשיג, ולא יותר.

ולכן גם ההשפעה הנשפעת מן המאציל העליון להחיותם מוכרחת להתצמצם במד' [במדה] וגבול והיינו ע"י המדוי' [המדות] חג"ת [חסד גבורה תפארת] חסד הוא בבחי' ההתפשטות וגבורה הוא בחי' כח הצמצום ות"ת [ותפארת] הוא הממוצע המכריע ביניהן.

לכן גם ההשפעה שנשפעת מן המאציל העליון כדי להחיותם מוכרחה להתצמצם במידה ובגבול. הדבר נעשה באמצעות מדות חג"ת: חסד הוא בחינת ההתפשטות, גבורה היא בחינת כוח הצמצום, ותפארת היא הממוצע המכריע ביניהן.

4 ומכל הנ"ל מובן שזו"נ [שזעיר אנפין ונוקבא] הם ב' הפכים ולזאת בכדי שיהיו יכולים להתחבר יחד להיות בחינת יחוד זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] ע"ז יש בחינת חופה.

מכל האמור לעיל מובן שז"א ונוקבא הם שני הפכים. לכן, כדי שיוכלו להתחבר ולהגיע לייחוד של ז"א ונוקבא, דרושה בחינת חופה.

והענין כי הנה ידוע דת"ת [דתפארת] דאימא נעשה כתר לז"א ונוק' [ונוקבא] (ע"ש בפ' תרומה בד"ה ביאור לענין הכרובים וכתר אחד לשניהן כו' ועיין באגרת הרמ"ז [הרב משה זכות] סי' כ"ז)

ההסבר הוא, כידוע, שתפארת דאימא נעשית כתר לז"א ולנוקבא. (ראו שם, בפרשת תרומה, במאמר המתחיל "ביאור לענין הכרובים", בעניין "וכתר אחד לשניהן" וכו'; וראו איגרת הרמ"ז, סימן כ"ז.)

והוא המחבר אותם וכענין שארז"ל [שאמר רבותינו זכרונם לברכה] על פסוק עושה שלום כו' בין שר של מים ובין כו'

והיא המחברת אותם, בדומה למה שאמרו חז"ל על הפסוק "עושה שלום" וכו': בין שר של מים לבין [שר של אש] וכו',

שע"י התגלות דבר הגבוה מערך שניהם שהוא הקב" בעצמו ובכבודו ע"ז הם מתחברים וכמו"כ [וכמו כן] ע"י התגלות בחי' ת"ת [תפארת] דאימא

שעל ידי התגלות של דבר הגבוה ממדרגתם של שניהם — כלומר, הקדוש ברוך הוא בעצמו ובכבודו — הם מתחברים. וכך גם על ידי התגלות בחינת תפארת דאימא,

שהוא בחי' כתר ומקיף לזו"נ [לזעיר אנפין ונוקבא] עי"ז הם מתחברים יחד (ועמ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה והיה מעשה הצדקה)

שהיא בחינת כתר ומקיף לז"א ולנוקבא, הם מתחברים יחד על ידה. (וראו מה שנכתב באגרת הקודש, במאמר המתחיל "והיה מעשה הצדקה").

ולהבין ענין ת"ת [תפארת] דאימא הנה עד"מ כמו שיש מדות הגלויים [הגלויים] שמשכנם בלב והן אהוי"ר [אהבה ויראה] והתפארות כו'

כדי להבין את עניינה של תפארת דאימא, נמשיל זאת לכך שיש מדות גלויות השוכנות בלב, ובהן אהבה ויראה והתפארות וכו',

כך יש מדות אלו בשכל והן השרשיים והמקורים למדות שבלב וכנראה בחוש כשמתבונן באיזה דבר איך שהוא טוב ונחמד

כך קיימות מדות אלה גם בשכל, ושם הן השורשים והמקורות למדות שבלב. הדבר ניכר בחוש: כשאדם מתבונן בדבר כלשהו ורואה כמה הוא טוב ונחמד,

אזי נתעורר בשכלו אהבה לאותו דבר גם טרם שבאה ונמשכה האהבה בלב להיות חפץ ומשתוקק בפועל ממש וכך גם בעבודת ה' אהבה זו

מתעוררת אז בשכלו אהבה לאותו דבר, עוד לפני שהאהבה באה ונמשכת אל הלב, עד שהוא חפץ ומשתוקק אליו בפועל ממש. וכך גם בעבודת ה' — אהבה זו

שבשכל היא בתמידית על ידי ההתבוננות משא"כ האהבה שבלב היא לפי העת והזמן כו' ועמ"ש מזה בענין שמע ישראל דענין ע' רבתי הם המדות שבשכל.

שאהבה זו, שבשכל, היא תמידית באמצעות ההתבוננות, בניגוד לאהבה שבלב, שתלויה בזמן ובמועד וכו'. ועיינו במה שנכתב על כך בעניין "שמע ישראל": שהע' רבתי היא המדות שבשכל.

5 וכמ"כ [וכמו כן] גם למעלה יש בחי' מדות גם במוחין או"א [אבא ואימא] היינו חג"ת [חסד גבורה תפארת] נה"י

[נצח הוד יסוד] שהם השרשיים למדות דז"א חסד דאימא הוא שרש ומקור לחסד דז"א כו'

כך גם למעלה: יש בחינת מדות גם במוחין, באבא ואמא — חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד ויסוד — שהן השורשים למדות של ז"א. החסד של אמא הוא השורש והמקור לחסד של ז"א וכו';

ות"ת [ותפארת] דאימא שהוא כללות המדות דאימא כי הת"ת [התפארת] הוא כלול מחו"ג [מחסד וגבורה] כידוע מענין הגוונים כו'

וכן התפארת של אמא, שהיא כללות מדות אמא, שכן התפארת כלולה מחסד וגבורה, כידוע מענין הגוונים וכו',

הוא שרש ומקור לכללות המדות דז"י ולכך ת"ת [תפארת] דאימא נעשה כתר ומקיף לזו"ג [לזעיר אנפין ונוקבא] והוא המחבר אותם כו'

היא השורש והמקור לכללות מדות ז"א. לכן התפארת של אמא נעשית כתר ומקיף לז"א ולנוקבא, והיא המחברת ביניהם וכו'.

(ועיין עוד מזה לקמן ובמ"א נתבאר בענין תפארת דמה שהמלי' מקבלת מחו"ג [מחסד וגבורה] זהו ההמשכה מבחי' סדר ההשתלשלות עילה ועלול אבל ע"י ת"ת [תפארת] נמשך מלמעלה מסדר ההשתלשלות כו'.

(ועיינו עוד בזה להלן. וכמקום אחר נתבאר בענין התפארת, שמה שמלכות מקבלת מחסד וגבורה הוא ההמשכה מבחינת סדר ההשתלשלות, עילה ועלול; אבל באמצעות התפארת נמשכת המשכה שמעל לסדר ההשתלשלות וכו'.

וי"ל [ויש לומר] משום חסד ענף החכמה וגבורה ענף הבינה אבל ת"ת [תפארת] קו האמצעי עולה עד הכתר וכמ"ש בזהר ס"פ תרומה) (דקע"ה ב') ועמ"ש במ"א ע"פ הזהר וישב (דקפ"א) ע"פ

ויש לומר שהטעם הוא משום שחסד הוא ענף של חכמה וגבורה היא ענף של בינה, אבל התפארת, הקו האמצעי, עולה עד הכתר, כמו שכתוב בזהר בסוף פרשת תרומה) (דף קע"ה ע"ב). ועיינו במה שכתוב במקום אחר על הזוהר בפרשת וישב (דף קפ"א), על הפסוק

הנה ישכיל עבדי כו' מאד מסטרא דיעקב. גם בחי' שער החמשים דבינה איתא בכתבי האריז"ל [האריז"י זכרוננו לברכה] שהוא בשליש עליון של תפארת דבינה.

"הנה ישכיל עבדי" וכו': "מאד" — מצד יעקב. גם בנוגע לבחינת שער החמשים של בינה, נאמר בכתבי האריז"ל שהוא נמצא בשליש העליון של התפארת של בינה.

ועיין בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] בזהר פ' פינחס (דרנ"ג ע"א) ועמ"ש מענין שער החמשים בפ' יתרו בד"ה מראיהם ומעשיהם.

ועיינו בפירוש הרמ"ז לזהר, פרשת פינחס (דף רנ"ג ע"א). ועיינו במה שכתוב בענין שער החמשים בפרשת יתרו, כדיבור המתחיל "מראיהם ומעשיהם".

והנה מבואר למעלה שדרך פרט יש ב' חופות חופה לחתן וחופה לכלה כו' וחופה דכלה היינו בחי' בכל מאדך ונראה שזהו בחי' כתר דנוקבא וכדרך

והנה נתבאר לעיל שבדרך פרט יש שתי חופות: חופה לחתן וחופה לכלה וכו'. חופת הכלה היא בחינת "בכל מאדך", ונראה שזו בחינת הכתר של נוקבא, כדרך

שנזכר במ"א בד"ה מקושש עצים דבזמן שישראל עושין רצונו של מקום הנזכר בפ"ו דברכות זהו בחי' בכל מאדך שלכן בפרשה והיה אם שמוע שלא נזכר בכל מאדך נאמר ואספת דגנך כו'

כפי שנזכר במקום אחר, כמאמר המתחיל "מקושש עצים": מאמר חז"ל "בזמן שישראל עושין רצונו של מקום", שנזכר בפרק השישי של ברכות, הוא בחינת "בכל מאדך". לכן בפרשת "והיה אם שמוע", שבה לא נזכר "בכל מאדך", נאמר "ואספת דגנך" וכו'.

ורצונו של מקום הוא בחי' כתר דנוקבא ובאתערותא דלתתא אתעדלי"ע [אתערותא דלעילא] עזי מעורר למעלה ג"כ החופה של החתן שהוא בחי' ת"ת [תפארת] דאימא כו'.

"רצונו של מקום" הוא בחינת כתר של נוקבא. ואתערותא דלתתא מעוררת אתערותא דלעילא: על ידי כך מעוררים למעלה גם את חופת החתן, שהיא בחינת תפארת של אמא וכו'.

ועפ"י [ועל פי זה] י"ל [יש לומר] טעם למנהג שנהגו שמתחילה החתן פרס סודר על הכלה הנקרא (דעקטוך) שזו כעין חופה של הכלה בפ"ע [בפני עצמן] ואח"כ שניהם נכנסין תחת יריעה ע"ג [על גבי] כלונסות זהו חופה המקיף

על פי זה אפשר להסביר את המנהג שנהגו: תחילה החתן פורס סודר על הכלה, הנקרא (Decktuch); זוהי מעין חופה בפני עצמה לכלה. לאחר מכן שניהם נכנסים תחת יריעה הפרושה על גבי כלונסאות; זו החופה המקיפה

לשניהם וכמבואר בש"ע אה"ע [אהבת עולם] סי' נ"ה ס"א [סטרא אחרא] בהג"ה [בהגהה] ובחלקת מחוקק שם סק"ט ובב"ש שם סק"ה דזה שמכסין ראש הכלה בסודר נקרא ג"כ חופה לדעת התוס' [התוספות] וזהו ענין הינומא והוא בחי' חופה של הכלה כנ"ל:

את שניהם. כפי שמבואר ב־Shulchan Aruch, Even HaEzer, סעיף 55, פסקה 1, בהגהה, וכן ב־Chelkas Mechokek שם, סעיף קטן 9, וב־Beis Shmuel שם, סעיף קטן 5: כיסוי ראשה של הכלה בסודר נקרא גם הוא חופה, לפי שיטת Tosafos. זהו ענין ההינומא, והיא בחינת חופת הכלה, כנזכר לעיל.

6 ב והנה כמו שת"ת [שתפארת] דאימא הוא המקיף ומחבר זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] יחד כך יש בחי' מקיף כללי

המחבר או"י ומזוגן יחד כי או"א [אבא ואימא] הם ג"כ ב' הפכיים

ב. והנה, כשם שתפארת של אמא מקיפה את ז"א ונוקבא ומחברת אותם יחד, כך יש בחינה של מקיף כללי המחבר את אבא ואמא ומזוגן אותם יחד. שהרי אבא ואמא הם גם שני הפכים,

כי אבא הוא מקור כל החסדים ואימא היא מקור כל הגבורות ומתחברין יחד ע"י בחי' כתר הכללי דאצילות מלכות דא"ק [דאדם קדמון]

שכן אבא הוא מקור כל החסדים, ואמא היא מקור כל הגבורות; והם מתחברים באמצעות הבחינה של כתר הכללי של אצילות, מלכות דאדם קדמון.

והוא בחי' החופה שעל הכבוד העליון (ועמ"ש מענין יחוד זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] ויחוד או"א [אבא ואימא] בד"ה אלה פקודי המשכן משכן העדות כו')

וזוהי בחינת החופה שעל הכבוד העליון. (ועיינו במה שנכתב בעניין יחוד ז"א ונוקבא ויחוד אבא ואמא, במאמר המתחיל "אלה פקודי המשכן משכן העדות" וכו').

דהיינו כמו שת"ת [שתפארת] דאימא חופה על זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] (ומתחברין יחד אף שהם ב' הפכיים מ"מ מתחברין ע"י ת"ת [תפארת] דאימא)

כלומר, כשם שתפארת של אמא היא חופה על ז"א ונוקבא (ומחברת אותם יחד: אף שהם שני הפכים, הם מתחברים בכל זאת באמצעות תפארת של אמא),

והוא ע"ד שבפרשת בראשית נאמר וכל יצר מחשבות לבו רק רע כל היום ומחמת זה היה הסברא לחיוב ואח"כ בפרשת נח לא אוסיף עוד כו'

והדבר דומה למה שנאמר בפרשת בראשית: "וכל יצר מחשבות לבו רק רע כל היום"; ובגלל זה היה מקום לדון אותו לחובה. לאחר מכן, בפרשת נח, נאמר: "לא אוסיף עוד" וכו',

כי יצר לב האדם רע מנעוריו הנה אותו טעם בעצמו נתהפך אח"כ לזכות וזהו הכל מחמת

"כי יצר לב האדם רע מנעוריו" — אותו טעם עצמו נהפך לאחר מכן לזכות. וכל זה הוא משום

כי במקורן ושרשן קודם שבא המדה לידי התגלות אל לכו לכל אשר יחפוץ יטנו אם לזכות או לחיוב יש בשכל טעם לזה.

שבמקורם ובשורשם, לפני שהמידה באה לידי גילוי בלב, "לכל אשר יחפוץ יטנו" — אם לזכות ואם לחובה — יש לכך טעם בשכל.

לכן נקרא ת"ת [תפארת] דאימא חופה שחופה ומקיף המדות יחד ונבטלים שם הכל בהשואה יחד כשבא בהתגלות אור ת"ת [תפארת] דאימא כו'

לכן נקראת תפארת של אמא חופה: היא מחפה על המידות ומקיפה אותן יחד, ושם כולן מתבטלות ומשתוות יחד, כאשר אור תפארת של אמא בא לידי גילוי וכו'.

(ועמ"ש בד"ה בהעלותך את הנרות בענין אל מול פני המנורה) כמ"כ [כמו כן] יש חופה על כבוד עליון או"א [אבא ואימא] מלי דא"ק [דאדם קדמון] אשר מקיף וכוללם יחד ושם הם אינן בערך דבר מה רק הארה וזיו בעלמא.

(וראה גם מה שנכתב במאמר המתחיל "בהעלותך את הנרות", בעניין "אל מול פני המנורה"). כך גם יש חופה מעל הכבוד העליון, אבא ואמא: מלכות דא"ק, המקיפה אותם וכוללת אותם יחד; ושם אין להם שום ערך, אלא הם הארה וזיו בלבד.

והענין דהנה ידוע כי אית רצון ואית רצון רצון התחתון היינו הנולד מן השכל מחמת שמשכיל בשכלו יופי של אותו הדבר לכן רוצה בזה שזהו רצון התחתון וזהו ענין כתר דזו"נ [דזעיר אנפין ונוקבא] שנמשך מת"ת [מתפארת] דאימא.

הביאור הוא, כידוע, שיש רצון ויש רצון. הרצון התחתון הוא הרצון שנולד מן השכל: האדם מבחין בשכלו ביופיו של אותו דבר, ולכן רוצה בו; זהו הרצון התחתון. וזהו ענין הכתר של ז"א ונוקבא, הנמשך מתפארת של אימא.

אכן אית רצון העליון כענין מה שאמרו שתוק כך על במחשבה ואין יכול להשיב לו טעם ע"ז זו תורה כו'

אבל יש הרצון העליון, כענין שאמרו: "שתוק, כך עלה במחשבה", והוא לא יכול היה לתת לו טעם לכך: "זו תורה...?" וכו';

רק רצונו הוא כך בלי טעם זהו רצון העליון כי רצון התחתון אדרבה הוא ע"י טעם שרואה בשכלו טעם הדבר

אלא רצונו כך, בלי טעם; זהו הרצון העליון. ואילו הרצון התחתון, להפך, בא מתוך טעם: האדם רואה בשכלו את הטעם שבדבר,

לכן רצונו בזה והיה יכול להשיב טעם הדבר וא"כ מה שאמר לו שתוק זהו מפני שנמשך מרצון העליון שלמעלה מהשכל

ולכן הוא רוצה בכך, והוא יכול היה להסביר את הטעם שבדבר. ואם כן, העובדה שאמר לו "שתוק" היא משום שהדבר נמשך מן הרצון העליון, שלמעלה מן השכל;

לכן לא היה יכול להגיד לו טעם כי הרצון הוא גבוה הרבה ואינו יכול להשתלשל ולבא לידי גילוי בשכל.

ולכן הוא לא יכול היה לומר לו טעם, כי הרצון גבוה מאוד, ואינו יכול להשתלשל ולבוא לידי גילוי בשכל.

אך א"כ הוא ח"ו [חס ושלום] יראה כעקשות שרוצה אף נגד השכל רק ידוע כי שי מוחא סתימאה הכוונה לזה שנקרא סתימאה

אבל אם כן, חס ושלום, הדבר יראה כעקשנות — כאילו רוצים אפילו בניגוד לשכל. אלא ידוע שיש מוחא סתימאה, והכוונה בכך שהוא נקרא "סתימאה" היא

כי בודאי יש טעם ע"י הרצון עליון שרוצה כך רק הטעם הוא נשגב ונעלה גבוה שאין יכול להשתלשל ולבא לידי גילוי לזולתו רק כמוס ונעלם לו לבדו הוא

שבוודאי יש טעם לרצון העליון הזה, לכך שהוא רוצה כך; אלא שהטעם נעלה ונשגב כל כך, עד שאינו יכול להשתלשל ולבוא לידי גילוי לזולת, אלא הוא כמוס ונסתר אצלו בלבד.

לכן נקרא מוחא היינו שכל גבוה רק סתימאה מכל נעלם לכן אמר לו שתוק בחי שתיקה כך עלה במחשבה שהוא בחי חכמה וטעם עליון שאינו יכול להשיג לזולתו ולזולתו נראה

לכן הוא נקרא "מוחא", כלומר שכל נעלה, אך הוא "סתימאה" — נסתר מכול. משום כך אמר לו: "שתוק"; השתיקה היא בחינה בפני עצמה: "כך עלה במחשבה" — בחינת חכמה וטעם עליון שאי אפשר לזולת להשיג, ולזולת נראה

כי הוא רק רצון בלבד בלי שום טעם ורק לו לבדו טעמו ונימוקו ושם שורה התענוג מן הדבר ההוא תענוג עליון וזהו בחי' עתיק

שהוא רצון בלבד, בלי שום טעם, ורק הוא עצמו יודע את טעמו ואת נימוקו. ושם שורה התענוג שבאותו דבר, תענוג עליון, וזהו בחינת עתיק,

כי התענוג של הדבר נעתק מכל ורק במהותו ועתמותו יש התענוג מן הדבר ההוא ונגד זולתו נק' רצון העליון היינו רצון בלי טעם גלוי רק כך עלה במחשבה

כי התענוג שבדבר נעתק מכול, ורק בהווייתו ובעצמותו יש תענוג מאותו דבר. ואילו ביחס לזולת הוא נקרא רצון עליון — רצון בלי טעם גלוי, אלא "כך עלה במחשבה".

לכן יש בבחי' כתר ב' בחי' הללו היינו בחי' עתיק אשר משם הוא מו"ס [מוחא סתימאה] טעמו ונימוקו עמו ובחינה השנית הרצון הגלוי לזולתו אשר נחשב לרצון בעלמא בלי שום טעם ונקרא גלגלתא דחפיא על מוחא

לכן יש בכתר שתי בחינות אלה: בחינת עתיק, שממנה בא מוחא סתימאה, "טעמו ונימוקו עמו"; והבחינה השנייה היא הרצון הגלוי לזולת, שנחשב לרצון בלבד, בלי שום טעם, ונקרא "גלגלתא דחפיא על מוחא" — הגולגולת המכסה על המוח.

(ועמ"ש מזה ע"פ אני הוי' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים כו' בפי שלח ע"ש)

(וראה מה שנכתב על כך בפסוק "אני הוי' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים" וגו', בפרשת שלח, ושם.)

כי רצון התחתון היינו ת"ת [תפארת] דאימא שנעשה כתר לז"א היינו רצון שנולד ונמשך מחמת השכל כנ"ל וגלגלתא דא"א היינו רצון שלמעלה מהשכל וברצון יש טעם כמוס הנקרא מו"ס [מוחא סתימאה] כנ"ל

כי הרצון התחתון הוא תפארת דאימא, שנעשית כתר לז"א; כלומר, רצון שנולד מן השכל ונמשך ממנו, כפי שהוזכר לעיל. ואילו הגלגלתא דאריך אנפין היא הרצון שלמעלה מן השכל, וברצון יש טעם כמוס הנקרא מוחא סתימאה, כפי שהוזכר לעיל.

(וזהו ענין החופה שעל בחי' כבוד העליון דהיינו או"א [אבא ואימא] ועמ"ש בד"ה תורה צוה כו' מענין החופה שהיא בחי' רצון העליון שלמעלה מהחכמה. והרמ"ז [והרב משה זכות] בפ' בראשית) (בדף ח') כתב דענין חופה היינו מה שאו"א [שאבא ואימא] הם מחופים ומכוסים בדיקנא דאריך:

(וזהו ענין החופה שעל בחינת כבוד העליון, היינו אבא ואמא. וראה מה שנכתב בד"ה "תורה צוה" וגו' בענין החופה, שהיא בחינת הרצון העליון שלמעלה מחכמה. והרמ"ז בפרשת בראשית) (בדף 8) כתב שענין החופה הוא שאבא ואמא מחופים ומכוסים בדיקנא דאריך:

7 ג והנה התורה הנגלה היא בחי' רצון המתגלה הנל וכמ"ש בזהר דתרי"ג מצות נמשכין מן תרי"ג ארחין וזהו בעטרה שעטרה לו אמו

ג. והנה התורה הנגלית היא בחינת הרצון הנגלה שהוזכר לעיל, וכמו שכתוב בזהר שתרי"ג המצוות נמשכות מתרי"ג נתיבות. וזהו [פירוש] "בעטרה שעטרה לו אמו",

כי הרצון הנ"ל נקרא עטרה וכתר הנעשה מן האבנים טובים והם דומם ואעפ"כ [ואף על פי כן] יש בה יופי הדר אשר מאיר בה אור מהודר ונעלם

כי הרצון הנזכר לעיל נקרא עטרה וכתר, הנעשה מאבנים טובות, והן דוממות; ואף על פי כן יש בה יופי והדר, ובו מאיר אור מפואר ונסתר.

(וכך המצוות נעשים מענינים גשמיים ציצית מצמר ותפילין מקלף זהו כמשל דומם ואבן אך שאבן טוב והדר הוא)

(כך גם המצוות נעשות מדברים גשמיים: ציצית מצמר ותפילין מקלף. זה דומה למשל של דבר דומם ואבן; אלא שזו אבן טובה והדורה.)

והוא כמשל הרצון הנ"ל שהוא רק בחי' חיצוניות של מו"ס [מוחא סתימאה] הנעלם בפנימית של הרצון וכמ"כ [וכמו כן] התורה הנגלה אין בה טעם גלוי ומספיק לנו על כל המצות

וזה דומה למשל הרצון הנזכר לעיל, שהוא רק בחינת החיצוניות של מוחא סתימאה, הנסתר בפנימיות הרצון. כך גם בתורה הנגלית אין טעם גלוי המספיק לנו לכל המצוות,

כמו דממעט כסות לילה מוראיתם אותו ומרבה כסות סומא ואין הטעם מספיק והיינו כי שרשה הוא רק מחיצוניות שנגלה לנו כעת רצון בלי טעם כו'.

כגון שהיא ממעטת כסות לילה מן הפסוק "וראיתם אותו", ומרבה כסות סומא, והטעם אינו מספיק. והיינו משום ששורשה הוא רק מן החיצוניות, שבה נגלה לנו כעת הרצון בלא טעם וכו'.

אבל לעתיד איתא שיותן לנו תורה חדשה ברבות שמיני פייג הכוונה עייז כמייש רש"י [רבי שלמה יצחקי]
ע"פ ישקני מנשיקות פיהו שיתגלו לנו טעמי תורה הפנימית

אבל על העתיד נאמר שתינתן לנו תורה חדשה, ב"ר, שמיני, פרק י"ג. הכוונה לכך היא כפי שכתב רש"י על הפסוק
"ישקני מנשיקות פיהו": שטעמי התורה הפנימית יתגלו לנו,

היינו מו"ס [מוחא סתימאה] יבא בהתגלות הטעם והעונג של הרצון אז תתענג על הוי' שהתענוג גבוה משם
הוי' וכעת הוא בהעלם ונסתר מאתנו.

כלומר, מוחא סתימאה תבוא לידי גילוי, וכן הטעם והתענוג שברצון. אז "אז תתענג על הוי'": התענוג הוא למעלה
משם הוי', וכעת הוא נסתר ונעלם מאתנו.

אכן אז כשיתגלה הטעם והתענוג של מו"ס [מוחא סתימאה] יהיה התענוג על הוי'. וזהו ג"כ שרש ענין
אירוסין ונשואין

אכן, אז, כשיתגלו הטעם והתענוג של מוחא סתימאה, יהיה התענוג על הוי'. וזהו גם שורש ענינם של אירוסין
ונישואין,

כי במ"ת [במתן תורה] היה רק בחי' אירוסין שהאשה מקבלת רק טבעת קדושין העגול (וה"ע [וזהו ענין]
קדשנו במצותיך כמ"ש ע"פ טוב לחסות)

שכן במתן תורה הייתה רק בחינת אירוסין, שבה האשה מקבלת רק את טבעת הקידושין העגולה (וזהו ענין "קדשנו
במצוותיך", כפי שמבואר על הפסוק "טוב לחסות");

אבל לעתיד יהיה בחי' נשואין וכמ"ש ברבות סדר בא ס"פ ט"ו כי בועליך עושיך שהאשה נקנית בביאה
והטיפה נמשכת ממוח האב מפנימית

אבל לעתיד תהיה בחינת נישואין, כמו שכתוב במדרש רבה, סדר בא, בסוף פרק ט"ו: "כי בועליך עושיך". האשה
נקנית בביאה, והטיפה נמשכת מן המוח של האב, מן הפנימיות.

היינו שלעתיד יהיה התגלות בחינת פנימית מו"ס [מוחא סתימאה] והתענוג יבוא בהתגלות נגלות לנו לכן
אז נשואין ע"י ביאה בועליך עושיך כו'.

כלומר, לעתיד תהיה התגלות של בחינת הפנימיות של מוחא סתימאה, והתענוג יבוא לידי גילוי ויתגלה לנו. לכן אז
יהיו נישואין באמצעות ביאה: "בועליך עושיך" וכו'.

8 והטעם לזה שההתגלות הנ"ל יהיה דוקא לעתיד כי הנה ידוע דשרש המצות הוא רק לברר מעשייה

הטוב דנוגה במ"ע [במצות עשה] והל"ת [והל"א תעשה] להפריד הרע

הטעם לכך שההתגלות האמורה תהיה דווקא לעתיד לבוא הוא, כידוע, ששורש המצוות הוא לברר בעשייה את הטוב שכנוגה באמצעות מצוות עשה, ולהפריד את הרע באמצעות מצוות לא תעשה.

כי בכל דבר ואפילו בכל נפש מישראל יש טוב ורע אשר ע"י נפילת רפ"ח ניצוצין אשר נתערבו ברע

צירך ע"י המ"ע [המצות עשה] והל"ת [והל"א תעשה] להפרידם

בכל דבר, ואפילו בכל נפש מישראל, יש טוב ורע. הדבר נובע מנפילתם של רפ"ח ניצוצות, שהתערבו ברע; ויש להפרידם באמצעות מצוות העשה ומצוות לא תעשה

ולבררם ולאחר הבירור אז הם גדולים וגבוהים הרבה כי שרשם מתוהו אשר נעלה במדרגה יותר מן התיקון אחר הבירור.

ולבררם. לאחר הבירור הם גדולים וגבוהים מאוד, שכן שורשם מתוהו, שמדרגתו גבוהה יותר מתיקון, לאחר הבירור.

9 ולכן עבור זה המאכל מחיה את האדם כי שרש המאכל הגם שכמו שהוא למטה הוא מעורב ברע אכן

שרשו הוא מתוהו

לכן המזון מחיה את האדם: שורש המזון, אף שכפי שהוא למטה הוא מעורב ברע, מקורו בתוהו.

ולכן כשאדם אוכל ומברר הטוב ומגרש הרע והפסולת לחוץ אזי אחר הבירור הטוב מן המאכל אזי

אדרבה הם מחיים את האדם ומוסיפין לו כח וחיות בנפש

לכן, כאשר אדם אוכל אותם, מברר את הטוב ודוחה החוצה את הרע ואת הפסולת, לאחר בירור הטוב מן המזון, אדרבה — הם מחיים את האדם ומוסיפים לו כוח וחיות בנפש.

כי אחר הבירור ועלייתם למקורם הם במדרגה יותר נעלית דהיינו מעולם התוהו שקדם לתיקון תוהו

שם ס"ג [שם ס"ג] ותיקון שם מ"ה [שם מ"ה].

כי לאחר בירורם ועלייתם למקורם, הם נמצאים במדרגה נעלית יותר — היינו, מעולם התוהו שקדם לתיקון: תוהו הוא שם ס"ג, ותיקון הוא שם מ"ה.

ולכן הנה לע"ע קודם שנברר עדיין הניצוצים שנפלו (ר"ל [רצה לומר] קודם שיושלם כל הבירור) עדיין אין בהתגלות התענוג

לכן, לפי שעה, כל עוד הניצוצות שנפלו טרם התבררו – כלומר, כל עוד הבירור כולו לא הושלם – התענוג עדיין אינו מתגלה.

כי הם מעורבים טו"ר [טוב ורע] אכן אחר הבירור שישו בו למדרגתם הקודמת אז יהיה גמר וסוף מעשה אשר במחשבה היה תחלה

כי הם מעורבים, טוב ורע. אבל לאחר הבירור, כשישובו למדרגתם הקודמת, תהיה השלמתו וסופו של המעשה שהיה תחילה במחשבה,

ולא יהיה שום הסתרה מרע אז ממילא יהיה נגלה התענוג מאור וזיו העליון. ודוקא מבירור דברים תחתונים שכעת.

ולא תהיה עוד שום הסתרה מצד הרע, ואז התענוג מן האור והזיו העליון יתגלה מאליו. והוא נובע דווקא מבירור הדברים הנמוכים של עכשיו.

וזהו ענין אשת חיל עטרת בעלה שבה יהיה מאיר אור טוב טעם ודעת הגנוז ונעלם

וזהו עניינה של "אשת חיל עטרת בעלה": בה יאיר אור "טוב טעם ודעת", הגנוז והנסתר,

דהיינו בחינת מו"ס [מוחא סתימאה] (שהוא למעלה גם מבחינת כבוד עילאה כבוד ל"כ נתיבות ח"ע [חכמה

עילאה] אבל מו"ס [מוחא סתימאה] לא אתפתחא בנתיבות)

כלומר, בחינת מוחא סתימאה, שהיא למעלה אפילו מבחינת כבוד עילאה – הכבוד של שלושים ושתיים נתיבות חכמה עילאה; ואילו מוחא סתימאה "לא אתפתחא בנתיבות", אינה נפתחת לנתיבות.

שכעת הוא באבן טוב בחי' דומם ויהיה האור אז בהתגלות ויהיו תוהו במדרגה יותר גבוה מן התיקון כי גם תיקון יהיה אז אבל תוהו יהיה האור יותר גבוה אחר הבירור

וכעת הוא מצוי באבן טובה, בבחינת דומם, ואז האור יהיה בהתגלות, ותוהו יהיה במדרגה גבוהה יותר מתיקון. גם תיקון יהיה אז, אבל בתוהו יהיה האור גבוה יותר, לאחר הבירור.

(נמצא המכוון שבחינת ההתגלות מפנימית הכתר שהוא מו"ס [מוחא סתימאה] ועתיק זה יהיה דוקא אחר שלימות הבירורים ותוהו ועיין הטעם לקמן בסוף הדרוש) וזהו שבשני ברכות אחרונות דנשואין אומר תחלה משמח חתן וכלה.

(נמצא שהעניין הוא שהתגלות בחינת פנימיות הכתר, שהיא מו"ס ועתיק, תהיה דווקא לאחר השלמת בירורי תוהו; ועיינו בטעם לכך בהמשך, בסוף המאמר.) וזהו שבשתי הברכות האחרונות של הנישואין אומרים תחילה "משמח חתן וכלה",

ובאחרונה אומר משמח חתן עם הכלה כי לע"ע הכלה מקבלת מהחתן וזהו משמח חתן וכלה.

ובברכה האחרונה אומרים "משמח חתן עם הכלה". לפי שעה הכלה מקבלת מן החתן, וזהו "משמח חתן וכלה".

אבל לעתיד יהיו שוין בקומתן כתר עי' [עייין] לשניהם כמו שהיתה קודם המיעוט זהו משמח חתן עם הכלה

אבל לעתיד לבוא יהיו שווים בקומתם, כתר אחד לשניהם, כפי שהיו לפני המיעוט; וזהו "משמח חתן עם הכלה".

(שע"י הכלה משמח החתן כי א"ח [אשת חיל] עט"ב [עטרת בעלה]) אומר גם כן ישמע קול חתן וקול כלה כי לעתיד יהיה לכלה קול.

(כלומר, החתן מתשמח באמצעות הכלה, שהרי "אשת חיל עטרת בעלה"). אומרים גם "ישמע קול חתן וקול כלה", כי לעתיד לבוא יהיה לכלה קול.

קול היינו המשכה והתגלות כמו קול גשמי שנמשך ונתגלה מהכל הלב לקנה. ולעתיד כשיהיה א"ח [אשת חיל] עט"ב [עטרת בעלה] אז יהיה להכלה קול המשכה והתגלות

"קול" פירושו המשכה והתגלות, בדומה לקול גשמי הנמשך ומתגלה מהכל הלב דרך קנה הנשימה. ולעתיד לבוא, כאשר "אשת חיל עטרת בעלה", יהיה לכלה קול — המשכה והתגלות.

והוא ע"ד מ"ש ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלים חצים אל הים הקדמוני שהמלי' תהיה עטרת ומשפיע לבעלה גבוה מן התיקון רק מחמת שגם התיקון לא יתבטל

וזה על דרך מה שכתוב: "ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלים, חצים אל הים הקדמוני" — שמלכות תהיה עטרה ומשפיעה לבעלה, ממדרגה גבוהה יותר מתיקון. אלא שתיקון לא יתבטל גם הוא,

לכן קול חתן וקול כלה שלשניהם יהיה קול המשכה והתגלות ב' המאורות הגדולים אחר הבירור. ולכן נאמר "קול חתן וקול כלה": לשניהם יהיה קול של המשכה והתגלות, כ"שני המאורות הגדולים", לאחר הבירור.

והנה מו"ס [מוחא סתימאה] הוא מקור כל הבירורים כי מ"ש בחכמה אתברירו שרשה מן מו"ס [מוחא סתימאה] הנעלם ששם עיקר הבירור (כמ"ש בד"ה למה נסמכה כו')

והנה מוחא סתימאה הוא מקור כל הבירורים, שכן מה שנאמר "בחכמה מתבררים" שורשו במוחא סתימאה הנעלם, שבו עיקר הבירור (כפי שמוסבר במאמר המתחיל "למה נסמכה" וכו').

ואחר שיתבררו אז יהיה גילוי מו"ס [מוחא סתימאה] תענוג עליון תכלית השלימות ואז יהיה התגלות פנימית טעמי התורה ישקני מנשיקות פיהו.

ולאחר שיתבררו, תהיה התגלות מוחא סתימאה — התענוג העליון והשלמות המוחלטת; ואז תתגלה גם הפנימיות של טעמי התורה: "ישקני מנשיקות פיהו".

לכן לע"ע הוא צלוחת בלחש כיון שאין להכלה קול שעתה בחי' דבור בטל לגבי מחשבה ומדות אשה טפלה לגבי בעלה.

לכן לעת עתה תפילה נאמרת בלחש, שכן לכלה אין קול: כעת בחינת הדיבור בטלה ביחס למחשבה ולמדות, והאישה טפלה לבעלה.

אבל לעתיד לבא אחר הבירור כשיתגלה מו"ס [מוחא סתימאה] טוב טעם ודעת אז יהיה להכלה קול גדול אבל לעתיד לבוא, לאחר הבירור, כשיתגלה מוחא סתימאה — "טוב טעם ודעת" — יהיה לכלה "קול גדול".

ולא יספ' שמונה עשרה בקול רם ויהיה המלי' עיקר אחע"ב [אשת חיל עטרת בעלה] כנודע שבע"ס [שבעשר ספירות] דאוי"ח [דאור חזר] המלי' הוא כתר ויסוד (המשפיע עכשיו למלי') הוא חכמה כו' ועיין מ"ש בד"ה ואכלתם אכול ס"פ ויגש:

"שלא פסק" — תפילת שמונה עשרה בקול רם. ומלכות תהיה העיקר, "אשת חיל עטרת בעלה"; כידוע, בעשר ספירות של אור חזר מלכות היא כתר, ויסוד (המשפיע כעת למלכות) הוא חכמה וכו'. ועיינו במה שנכתב במאמר המתחיל "ואכלתם אכול", בסוף פרשת ויגש.

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likkutei-torah/shir-hashirim/39

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק